

În vara anului 1987 au fost efectuate la Făgăraș sondaje arheologice, înscrise între săpăturile de salvare din zona afectată de lucrările hidroenergetice de pe cursul superior al Oltului, între Făgăraș și Avrig¹.

Primul punct avut în vedere este situat la marginea de vest a orașului. În lucrări publicate la începutul secolului nostru se menționează existența, lângă marginea de apus a Făgărașului a ruinelor unei cetăți vechi. Repertoriul arheologic întocmit de Iulian Marțian menționează "la vest (de Făgăraș) urmele unui alt castel mai vechiu"². În 1913, Nicolau Aron relatează la rândul său: " ...la așa numitul loc "Cetatea veche" din hotarul Făgărașului dinspre apus (unde se zice a fi fost reședința de iarnă a lui Negru Vodă), în copilăria mea se mai zăreau încă printre fel de fel de pietri și ruine părăginite, urme de altar. Ba, când eram copil, dând primăria Făgărașului ordin să se curețe locurile acele de pietre și de acele ruine, ca să crească pășune pentru vite, s-ar fi găsit între săpături o cădelniță foarte veche, o scândurică zugrăvită, așa ca jumătate de ușe de la ușile împărătești, precum și un căpătâi de patraflir. Ce s-a făcut cu aceste relicve sfinte - în speță - pentru cauza noastră, nimenea nu știe... Locul acesta ce-i zic făgărășenii "Cetatea veche" e situat lângă Olt în hotarul Făgărașului înspre apusul de vară. Tocmai prin mijlocul acestui loc numit "Cetatea veche" duce un drum vicinal la vadul Oltului, pe unde trec orășenii la vile Calborului. Pe aici trec călboreni când merg la Făgăraș, că le este mai de-a dreptul decât șoseaua de pe dealul Galațiilor. Fiind născut făgărășean, cunosc bine locurile acestea încă din mică copilărie. Pe la "Cetatea veche" pe unde săpai dădeai de temelii de piatră pe sub sol. Pe alocuirea se vedeau chiar la suprafață ruine, ce desemnau că ar fi fost odată, în vremea de demult, bastioane și locuri fortificate, se înțelege după sistemul de atunci"³.

Mărturiile ale unor persoane în vârstă indicau locul unde s-ar fi aflat "Cetatea veche"⁴. După precizările din Cartea funduară a Făgărașului⁵, moșia numită "Cetatea veche", de circa 50 ha, era situată la vest de fabrica de cărămidă până la pâraul Becleanului al cărui curs a fost deviat. Dincolo de șirul de brazi aflați la vest de Fabrica de cărămidă își aminteau a fi fost locul "Cetatea veche" și alte persoane în vârstă⁶.

Toate aceste mărturii au îndreptăţit efectuarea unor săpături de verificare în zona situată la vest de vechea Fabrică de cărămidă până la cursul regularizat al Berivoiului, zonă afectată de viitorul lac de acumulare şi de dig. Au fost alese acele puncte din lunca Oltului în care terenul era puţin mai ridicat, adecvat unor eventuale construcţii, dat fiind că la suprafaţă nu se observau urme arheologice. Au fost trasate trei secţiuni orientate nord-sud, având fiecare lungimea de 30 m. Prima (S.1), la vest de Fabrica de cărămidă, cu punctul cel mai apropiat de aceasta, la circa 25 m de brazii aliniaţi la apus de incinta fabricii şi cu extremitatea nordică la circa 85 m de malul stâng al Oltului. A doua (S.2), a fost trasată la 524 m sud-sud-vest de S.1, iar ultima (S.3) la 285 m vest de S.2, în apropierea confluenţei canalului de regularizare a Berivoiului cu Oltul, extremităţile acestei secţiuni aflându-se la 43 m de malul Oltului şi respectiv 82 - 90 m de Berivoi.

În secţiunea 1 săpătura a fost adâncită în partea de sud până la aproape 2 m. Sub stratul arabil de pământ cenuşiu se află depuneri aluvionare lipsite de urme arheologice, cu excepţia unui singur mic fragment ceramic atipic antrenat: straturi de pământ gălbui-castaniu şi gălbui - cenuşiu nisipos, alternând cu straturi de nisip, la o adâncime de circa 1,70 m aflându-se pietriş cu nisip. Grosimea straturilor aluvionare se explică prin relativa apropiere a albiei Oltului. În zona în care a fost săpată secţiunea 2, la suprafaţă, ca şi în stratul arabil gros de 25 - 30 cm, au fost găsite câteva fragmente ceramice smălţuite şi nesmălţuite, relativ târzii, ajunse aici în urma lucrărilor agricole. Sub stratul arabil se afla aici un strat de pământ cenuşiu suprapus unui strat gălbui şi diferitelor depuneri nisipoase aluvionare care se adâncesc sub 1,50 m. Nici aici, la circa 3,00 m de malul Oltului, nu au fost găsite vestigiile arheologice. În a treia secţiune, unde sub stratul arabil şi un altul de pământ cenuşiu-gălbui, se află depuneri aluvionare şi straturi de nisip, urmele arheologice lipsesc de asemenea cu desăvârşire.

Prin săpăturile efectuate în locul numit "Cetatea veche" de lângă Făgăraş nu au fost descoperite urme care să ateste existenţa unei locuiri vechi, ceea ce pune sub semnul întrebării veridicitatea mărturiilor de la începutul secolului nostru, păstrate încă în tradiţia locală, privind presupusa existenţă aici a unor ruine. Căutarea unor astfel de vestigii mai spre vest nu ar fi justificată de indiciile de ordin topografic la care ne-am referit. Nu trebuie exclusă eventualitatea că anumite urme care, după descrierea lui Nicolau Aron, puteau să fi aparţinut mai curând unei biserici - să se fi aflat într-un spaţiu ocupat în prezent de clădirile de la marginea de vest a oraşului sau chiar dedesubtul fabricii de cărămidă, deşi lipsesc informaţii asupra vreunor ruine care să fi fost găsite aici. De precizat că pe

diferite hărți austriace din sec. XIX - cea întocmită în 1856 de J. Scheda, sau cea din 1861, ambele la scara 1: 288000⁷ - nu sunt figurate urme de ruine la vest de Făgăraș. Chiar dacă nu au fost descoperite vestigiile medievale sau din alte perioade, săpăturile efectuate în această zonă afectată direct de lucrările de pe valea Oltului au fost utile și necesare.

Urmele unei vechi fortificații medievale se află pe locul cetății Făgărașului. Ele au fost descoperite prin cercetările arheologice efectuate în legătură cu lucrările de restaurare, în 1964 - 1967 și în anii următori, cercetări conduse de Voica Maria Pușcașu și Nicolae Pușcașu⁸. Este vorba de un puternic val de pământ cu palisadă de lemn, ale cărui urme au fost scoase la lumină prin săpăturile din interiorul primei incinte a cetății. Materialele arheologice au permis datarea acestei fortificații în secolele XII - XIII. Cercetările arheologice împreună cu cercetările asupra arhitecturii⁹ precum și mărturiile izvoarelor scrise au permis precizarea fazelor de construcție ale cetății,¹⁰ rămânând încă de clarificat probleme legate de etapele sale inițiale.

S-a considerat mult timp, pornind de la informații ale unor cronici târzii, că prima fortificație de piatră de la Făgăraș ar data de la începutul sec. XIV¹¹. Autorii unor prezentări ale cetății¹² plasează ridicarea fortificației de piatră "pe la sfârșitul secolului al XIV-lea sau la începutul secolului al XV-lea". Acestei etape i s-a atribuit incinta de plan patrulater neregulat, întărită cu turnuri de colț. Cea mai aprofundată analiză a evoluției cetății Făgărașului, bazată pe studiul exhaustiv al izvoarelor și pe minuțioasa cercetare a arhitecturii¹³, a permis recent presupunerea că, pe amplasamentul fortificației de lemn din sec. XII, distrusă prin incendiere la mijlocul sec. XIII, cetatea de zid a fost ridicată în mai multe etape. Primul element al acesteia a fost probabil turnul dinspre sud-vest al incintei interioare, poate încă din sec. XIII. Zidul exterior al incintei interioare cu turnul dinspre nord-vest și primul nivel al corpului de clădiri dinspre sud au fost ridicate înainte de sfârșitul sec. XV - data rămâne de precizat - , iar cele două turnuri dinspre est, probabil în primul sfert al sec. XVI. Începând cu al doilea sfert al sec. XVI și în sec. XVII au fost efectuate, în diferite perioade, lucrări care au avut ca rezultat transformarea vechii cetăți în castel, a cărui adaptare la necesitățile militare a fost asigurată prin succesive amenajări defensive, o incintă exterioară înconjurată de un șanț și întărită cu patru bastioane.

Ținând seama de faptul că ridicarea nivelului apelor Oltului în lacul de acumulare avea să determine ridicarea nivelului pânzei freatice, care a stânjenit și cercetările precedente, împiedicând în viitor alte cercetări, a fost considerată

necesară executarea unor sondaje de verificare în puncte care nu au fost atinse de săpăturile anterioare, urmărindu-se clarificarea unor probleme legate de caracteristicile și traseul valului cu palisadă din sec. XII - XII precum și de cronologia zidurilor de incintă.

Amplasarea sondajelor de verificare a ținut seama de zona în care fusese descoperit, în interiorul primei incinte, valul cu palisadă, precum și de spațiul redus disponibil pentru cercetări, datorită amenajărilor moderne. O secțiune (S.I) cu lungimea de 24 m, a fost trasată la exteriorul zidului nordic al incintei interioare, la 6 m de acesta, perpendicular pe latura vestică a turnului median, un sondaj cu lungimea de 9 m (S.II) fiind trasat perpendicular pe latura sudică a zidului incintei interioare, la 7 m de turnul din colțul de sud-est.

În sondajele din cetatea Făgărașului s-a constatat o grosime mare a straturilor de nivelare târzii, depunerile fiind deranjate de intervenții moderne. La nord de zidul incintei interioare, dedesubtul unor nivelări moderne și a unei rigole târzii din bolovani, lângă care se întinde o zonă pavată cu cărămidă spartă, se află urne de cărbune, întinse pe o lungime de câțiva metri, ca și depuneri de pământ cu urne de moloz și cărămidă, alternând spre vest cu un strat subțire de moloz și un strat cu mult cărbune. Au fost descoperite resturile unor piloni din zidărie de piatră, al căror nivel de funcționare este reprezentat de straturi de pământ cu pigmenți de moloz și cărămidă aflate deasupra unui strat de moloz în care s-a descoperit o monedă din prima jumătate a sec. XVI. Sub acest strat sunt situate depuneri de pământ castaniu cu mult moloz și nivelări cu moloz și cărămidă spartă, iar dedesubtul acestora un strat de pământ cenușiu, conținând fragmente ceramice databile în sec. XV și olane fragmentare. El se suprapune unui strat cu moloz în dreptul căruia săpătura a trebuit să fie oprită, datorită apei freatice, la circa 2.15 m sub actuala suprafață a terenului. Pilonii de zidărie menționați - descoperiți lângă profilul sudic al sondajului - sunt construiți din bolovani de piatră și mortar, au lățimea de 0,95 - 1 m și fundații adânci; din elevație se păstrează o porțiune de 25 - 40 cm. Ei sunt dispuși paralel cu zidul de incintă, la cca. 5 m de acesta. Primul se află la 5 m de turnul median, distanța între ceilalți fiind de 1,90; 1,80; 1,75; 1,72 m.

La sud de zidul incintei interioare, sub stratul vegetal se află nivelări moderne. Dedesubtul acestora a fost descoperit un canal de evacuare a apei databil în secolul XVIII, amenajat într-un șanț mai larg. El este construit pe fundații adânci de circa 35 cm din piatră spartă și mortar, cu pereți de cărămidă înalți de aproape 1 m, groși de 0,30 - 0,40 m. Lățimea interioară a canalului, acoperit cu o

boltă aplatizată, este de 0,90 m. Sub nivelul corespunzător amenajării sale se află straturi de pământ cu urme de moloz. Zidul de incintă păstra aici pe fața exterioară urme de tencuială pe o înălțime de circa 0,90 m, de la circa 1m sub nivelul părții inferioare a deschiderii pentru tragere, până la o cotă ce corespunde aproximativ cu vechiul nivel de călcare al încăperii alăturate, boltite, din interiorul incintei. Sub depunerile cu urme de moloz din dreptul suprafeței tencuite a zidului se află straturi de pământ cenușiu sau cenușiu-gălbui pigmentat cu moloz. Nivelul pânzei freatice a fost atins la 2,45 m de suprafața terenului, la 0,50 m sub nivelul părții inferioare a tencuiei ce acoperea zidul de incintă.

Dintre materialele arheologice, destul de puțin numeroase, provenind din săpăturile din cetatea Făgărașului, trebuie menționată moneda aflată în stratul de nivelare anterior construcției pilonilor, un fals după groși emiși de regele Poloniei Sigismund I (1506 - 1542). Au mai fost descoperite câteva obiecte de fier - un cloac de tâmplărie, cârlige, cuie, scoabe, potcoave de cizmă, un fragment de furculiță - databile în secolul XVIII - XIX. Fragmentele ceramice, smălțuite și nesmălțuite datează în cea mai mare parte din secolul XVII - XVIII. Au fost găsite fragmente de dimensiuni mici de cahle smălțuite, decorate cu motive vegetale. În depunerile interioare se aflau, în număr mic, fragmente ceramice nesmălțuite, cu pereți subțiri, arși oxidant, având buza ușor îngroșată și răsfrântă în afară, databile în sec. XV - XVI. Din aceeași perioadă pot data mai multe olane, în mare parte fragmentare.

Săpătura efectuată la nord de zidul interior de incintă al cetății, la vest de turnul median, nu a dus la descoperirea urnelor valului cu palisadă care apăruse în curtea interioară la o adâncime relativ mică. Lăsând la o parte eventualitatea aflării sale la o adâncime mai mare sau a unor răzuiri și decapări de proporții, care să fi distrus cu totul urmele anterioare, se poate presupune că traseul acestuia trecea prin alt punct. Zonele accesibile cercetării sunt aici foarte restrânse datorită amenajărilor moderne.

Nu au putut fi obținute, datorită apei freatice care a împiedicat atingerea celor mai vechi niveluri, date concludente asupra cronologiei primei incinte a cetății Făgărașului¹⁴. Faptul că nivelul de construcție al acesteia nu a fost încă atins în dreptul depunerilor care ar putea data din sec. XV - XVI, poate îndreptăți presupunerea unei datări a incintei într-o perioadă anterioară, în secolele XIV - XV. Un argument în acest sens îl constituie și faptul că amenajarea corpului de clădire adosat în interior incintei, inclusiv "beciul" boltit de pe latura sudică, este datorată unei etape de construcție - corespunzând stratigrafic nivelului la care se află

tencuiala de pe zidul de incintă - care urmează unor depuneri marcând o îndelungată perioadă de funcționare a acestora. O vechime destul de mare o are și turnul median de pe latura nordică.

În privința pilonilor de zidărie dispuși paralel cu latura de nord a primei incinte, aceștia datează din una din ultimele etape de construcții în cetate. În lipsa unor săpături care să facă posibilă cunoașterea eventualelor resturi de zidărie din suprafața învecinată - săpături împiedicate de amenajările recente - semnificația lor este mai greu de desprins. Ei se vor fi încadrat în anumite elemente constructive care aveau completa capacitatea defensivă a fortificației. Canalizarea din partea de sud figurează într-un plan austriac din sec. XVIII ca "nou construită", între turnul din colțul de sud-est și "poterna" din mijlocul laturii sudice a incintei exterioare¹⁵. Aceste vestigii nou descoperite completează imaginea construcțiilor care constituiau ansamblul arhitectonic al cetății Făgărașului.

Fără a fi avut rezultate deosebite, sondajele efectuate la Făgăraș au permis verificarea unor informații mai vechi și au adăugat unele elemente noi datelor cunoscute despre un monument de primă importanță.

1. Cercetările, desfășurate în iulie - august 1987, în cadrul contractului de cercetare al Muzeului Național de Istorie cu ISPH, s-au efectuat cu concursul permanent al regretatului Ioan Hășfălean, director al Muzeului Țării Făgărașului, și cu ajutorul colectivului muzeului.

2. Iulian Martian, *Repertoriul arheologic pentru Ardeal, Bistrița, 1920*, p. 18, nr. 250, care amplifică textul publicat anterior sub titlul *Archäologisch-prähistorischer Repertorium für Siebenbürgen*, în "Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien", vol. XXXIX (seria III, vol. IX), Viena, 1909, p. 324. Drept sursă a informației este citată lucrarea lui Ioan Pușcariu, *Date istorice printr-oare la familiile nobile române*, Sibiu, 1892.

3. Nicolau Aron, *Monografia bisericilor, școlilor și reuniunilor române din Făgăraș*, Făgăraș, 1913, p. 179 - 181.

4. Mărturiile adunate și transmise de regretatul Ioan Hășfălean, care a participat direct la amplasarea în teren a săpăturilor.

5. Conform relatării notarului pensionar Antimie Olimpiu, transmisă de Ioan Hășfălean.

6. Între care preotul Traian Ciocănele, născut în 1904.

7. *General Karte des Oesterreichischen Kaiserstaates mit einem grossen Teile der angrenzenden Länder*, Josef Scheda, 1856, sau *Topographische Karte von Ungarn und Siebenbürgen*, 1861 (Biblioteca Academiei Române, Atlase, III 295 și III 1032). În hărțile respective nu sunt însă marcate nici ruinele cetății de lângă Breaza.

8. Rezultatele acestor cercetări nu au fost publicate, cu excepția cahnelor descoperite în primele campanii de săpături (Ana Iliescu și Voica Pușcașu, în *B. M. I.*, XXXIX, 1970, nr. 4, p. 11 - 16), și a succintei prezentări a rezultatelor săpăturilor din 1972, în *BMI*, an, XLII, 1973, nr. 1, p. 74.

9. În nota privind săpăturile de la cetatea Făgăraș, conduse de arheologii Voica Maria Pușcașu și Nicolae Pușcașu, se arată: "Au fost executate patru secțiuni perpendiculare pe zidul nordic al Incintei centrale a cetății, toate dispuse în încăperile de la parterul corpului de clădire adosat acestui zid (...). S-au identificat stratificările datorate momentului zidirii Incintei centrale a cetății, moment databil - pe baza materialelor ceramice recoltate până acum în săpături, - în prima jumătate a secolului al XV-lea. Sub aceste stratificări au fost descoperite vestigiile unei fortificații de lemn distrusă prin incendiere la o dată anterioară fundării cetății de

zid. Materialul ceramic descoperit pe nivelul de călcare, corespondent fortificației de lemn, indică funcționarea acesteia în secolul al XIII-lea” (B.M.L., an XLII, nr. 1, 1973, p. 74).

10. Dintre vechile descrieri ale cetății trebuie menționate cele din sec. XVI datorate lui Georg Reichersdorfer (*Călători străini despre țările române*, vol. I, p. 217), Pierre Lescalopier (op. cit., vol II, p. 432) și Giorgio Tomasi (op. cit., vol III, p. 671 - 672), precum și inventarele din sec. XVII publicate de Acad. David Prodan (*Urbariile Țării Făgărașului*, vol. I, București, 1970, vol. II, București, 1976, p. 93 - 170, 698 - 752). Cu prilejul restaurării, arhitectura cetății a fost obiectul cercetărilor arh. Eugen Chefneux. Ansamblul arhitectonic al cetății Făgărașului a stat în atenția istoricilor de artă. Pentru date complete asupra cetății Făgărașului, vezi Gh. Sebestyen, *Cetatea Făgărașului*, București, 1992.

11. Ridicarea cetății a fost atribuită voievodului Transilvaniei Ladislau Kan, în anul 1310 (vezi Wilhelm Schmidt, *Das Schloss Fogaras*, în „Transilvanien”, Neue Folge, III, 1863, nr. 3, p. 66 - 67; Virgil Vătășianu, *Istoria artei feudale în țările române*, I, București, 1959, p. 113)

12. Ion Ciupea, *Făgăraș*, București, 1983, p. 74 și urm.; I. Hășfălean, L. Rădulescu, R. Comardicea, I. Popoiu, Al. Marin, *Cetatea Făgărașului. Monumentul și muzeul*, ed. II, 1983, p. 3 - 6.

13. Gh. Sebestyen, op. cit. (nota 10), p. 9 - 16, 70 - 84, 85 - 88.

14. Pe cel mai vechi plan cunoscut al cetății, al lui G. Morando Visconti din 1691, (Gh. Sebestyen, op. cit. (nota 13), Pl. 26), se observă o linie la est și vest de turnul din mijlocul laturii nordice, indicând probabil anumite elemente dispărute, cărora le vor fi aparținut și pilonii descoperiți.

15. Pe un plan austriac al cetății, din sec. XVIII (microfilm la Arhivele Statului București, a cărui fotografie a fost arătată cu bunăvoință de arh. dr. Gh. Sebestyen) este marcată amenajarea dintre turnul de sud-est și deschiderea din partea mediană a zidului exterior, însoțită de legenda: „A. der neugemachte Anlaufkanal der Poterna”; vezi Gh. Sebestyen, op. cit. (nota 14), fig 28.

RÉSUMÉ

Des fouilles archéologiques de contrôle ont été effectuées à Făgăraș en 1987. À l'ouest de la ville, près de la confluence des rivières Olt et Berivoi, là où selon la tradition était présumée l'existence d'une ancienne forteresse, les trois sondages ont prouvé l'absence de toute trace archéologique.

Deux sondages effectués dans le château-fort de Făgăraș, à l'extérieur de la première enceinte, sur les cotés nord et sud, n'ont pas pu atteindre les couches les plus profondes à cause de l'eau de la nappe phréatique. Vers le nord, on a mis à jour les fondations de cinq piliers en pierre, à l'épaisseur de 0,95 - 1,00 m, disposés parallèlement à la courtine nord du mur intérieur de l'enceinte, à 5 - 6 m de celui-ci, à 1,70 - 1,90 m distance l'un de l'autre. Le niveau correspondant à leur utilisation est superposé à une couche qui contenait une monnaie de la première moitié du XVIe siècle. Vers la sud, on a découvert un canal pour l'évacuation des eaux, aux fondations en pierre et aux murs en briques, hauts de près d' 1 m, à une largeur intérieure de 0,90 m. Le canal est représenté sur un plan datant de la deuxième moitié du XVIIIe siècle comme étant récemment construit, entre la tour de sud-est et la "poterne" située au centre de la courtine sud de l'enceinte extérieure. Certaines observations stratigraphiques permettent de supposer que l'enceinte intérieure peut dater des XIV - XVe siècles. Par ces découvertes sont complétées les informations concernant l'ensemble architectural du château-fort de Făgăraș.

Pl. 1 Făgăraș. Schița planului de situație al sondajelor de verificare de la vest de oraș - 1987

Pl. 2 Făgăraș. Sondajele de verificare de la vest de oraș - 1987. Profilurile vestice ale S.I, S.II, S.III

Pl. 3 Cetatea Făgăraș. Planul de situație al sondajelor arheologice din 1987.

Pl. 4 Cetatea Făgăraș. Profilul sudic al S. I - 1987

Pl. 5 Cetatea Făgăraș. Profilul estic al S. II - 1987.

Pl. 6 Cetatea Făgăraș. S. I - 1987, vedere dinspre est, cu profilul sudic al secțiunii: se disting fundațiile pilonilor din zidărie de piatră.

Pl. 7 Cetatea Făgăraș. S. II - 1987, vedere dinspre sud, cu canalul din zidărie.

Pl. 1 Făgăraș. Le plan de l'amplassement des sondages de contrôle à l'ouest de la ville - 1978.

Pl. 2 Făgăraș. Les sondages de contrôle à l'ouest de la ville. Les coupe stratigraphiques ouest des sections I, II et III.

Pl. 3 La forteresse Făgăraș. Le plan de situation des sondages de contrôle - 1987.

Pl. 4 La forteresse Făgăraș. La coupe stratigraphique du sud - SI - 1987.

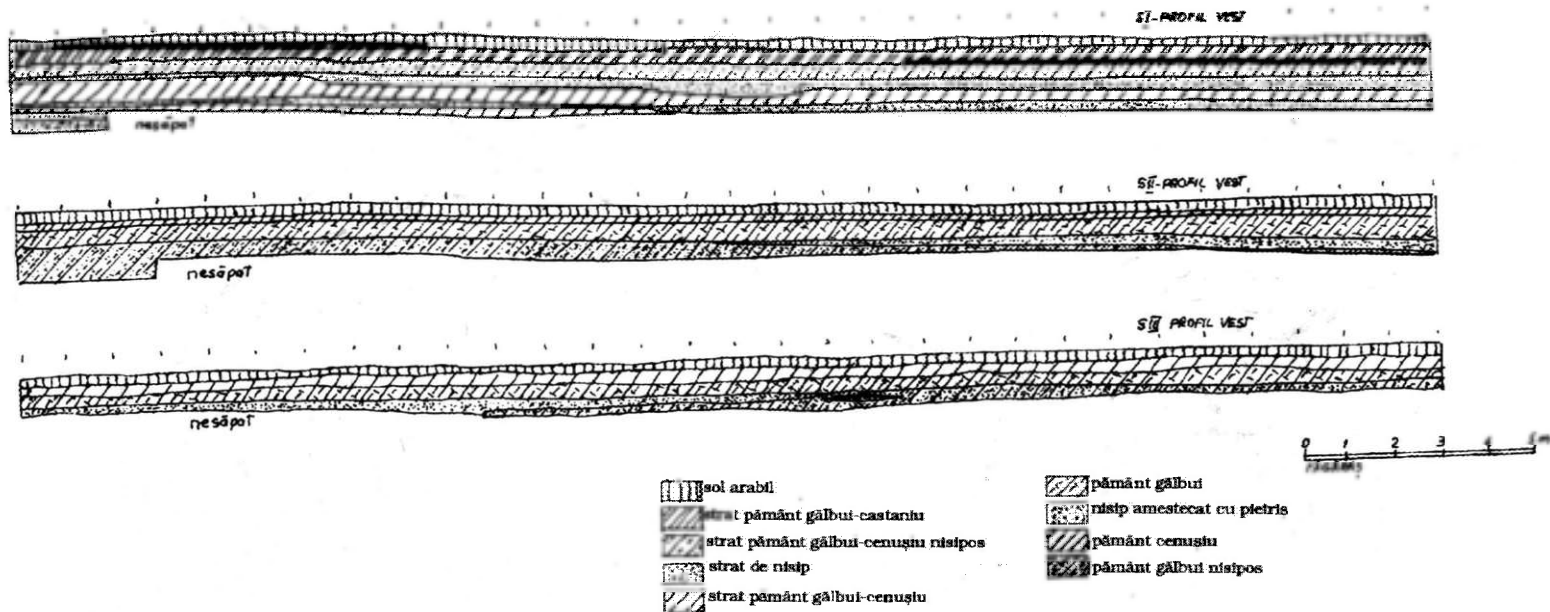
Pl. 5 La forteresse Făgăraș. La coupe stratigraphique estique du SII - 1987.

Pl. 6 La forteresse Făgăraș. SI - 1987 vue de l'est, avec la coupe stratigraphique de la section; sont visibles les pylônes en pierres.

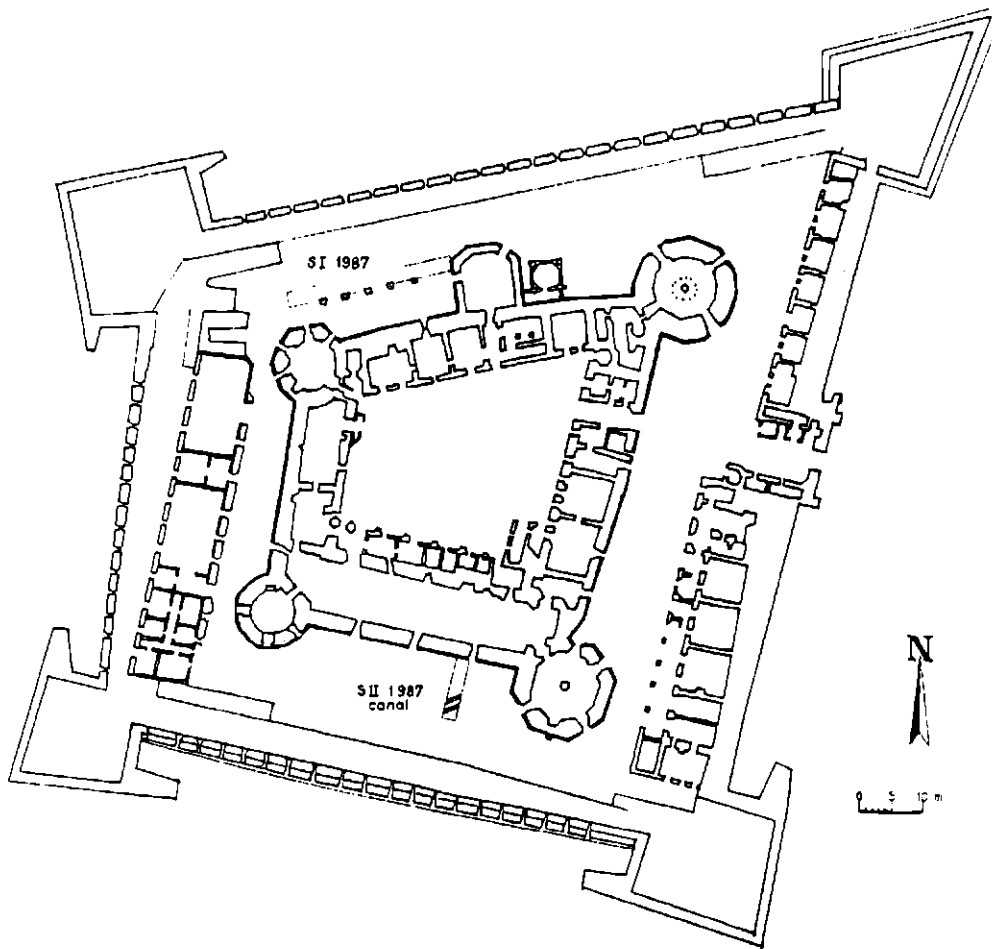
Pl. 7 La forteresse Făgăraș. SII - 1987 - vue du sud, avec le canal dans la muraille.

Planșa 1. Cetatea Făgăraș. Schița planului de situație al sondajelor de verificare de la vest de oraș, 1987.

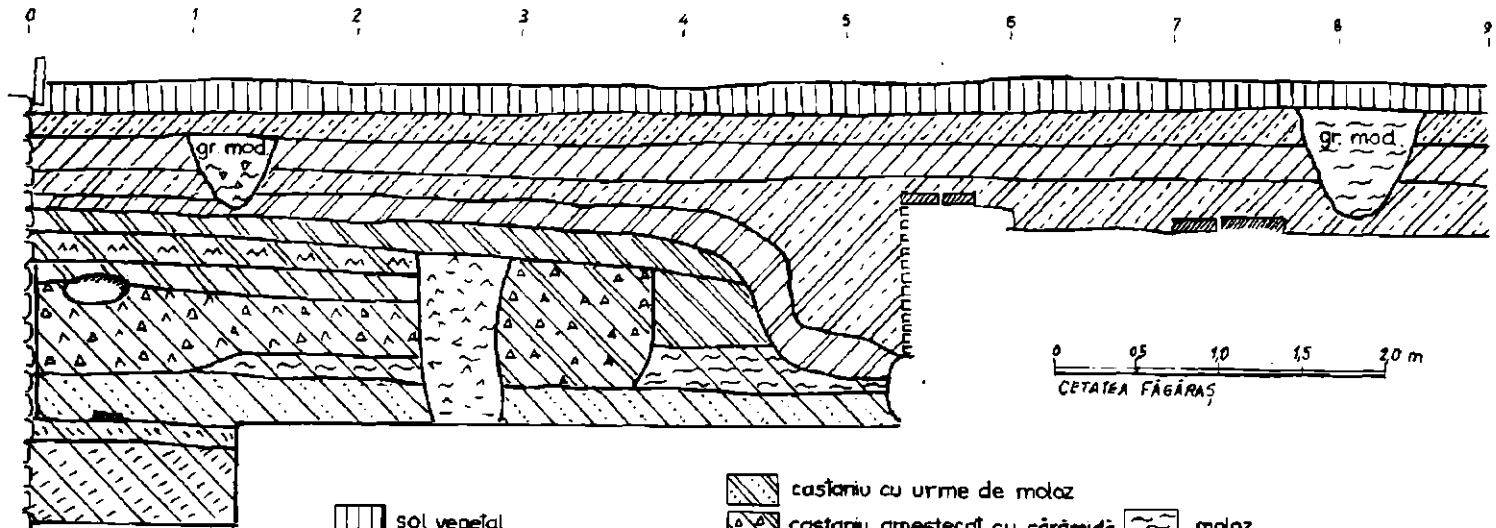
Planșa 2. Cetatea Făgăraș. Sondajele de verificare de la vest de oraș, 1987. Profilurile vestice ale SI, SII, SIII.

Planșa 3. Cetatea Făgăraș. Planul de situație al sondajelor arheologice din 1987.

S II - 1987 - PROFIL ESTIC

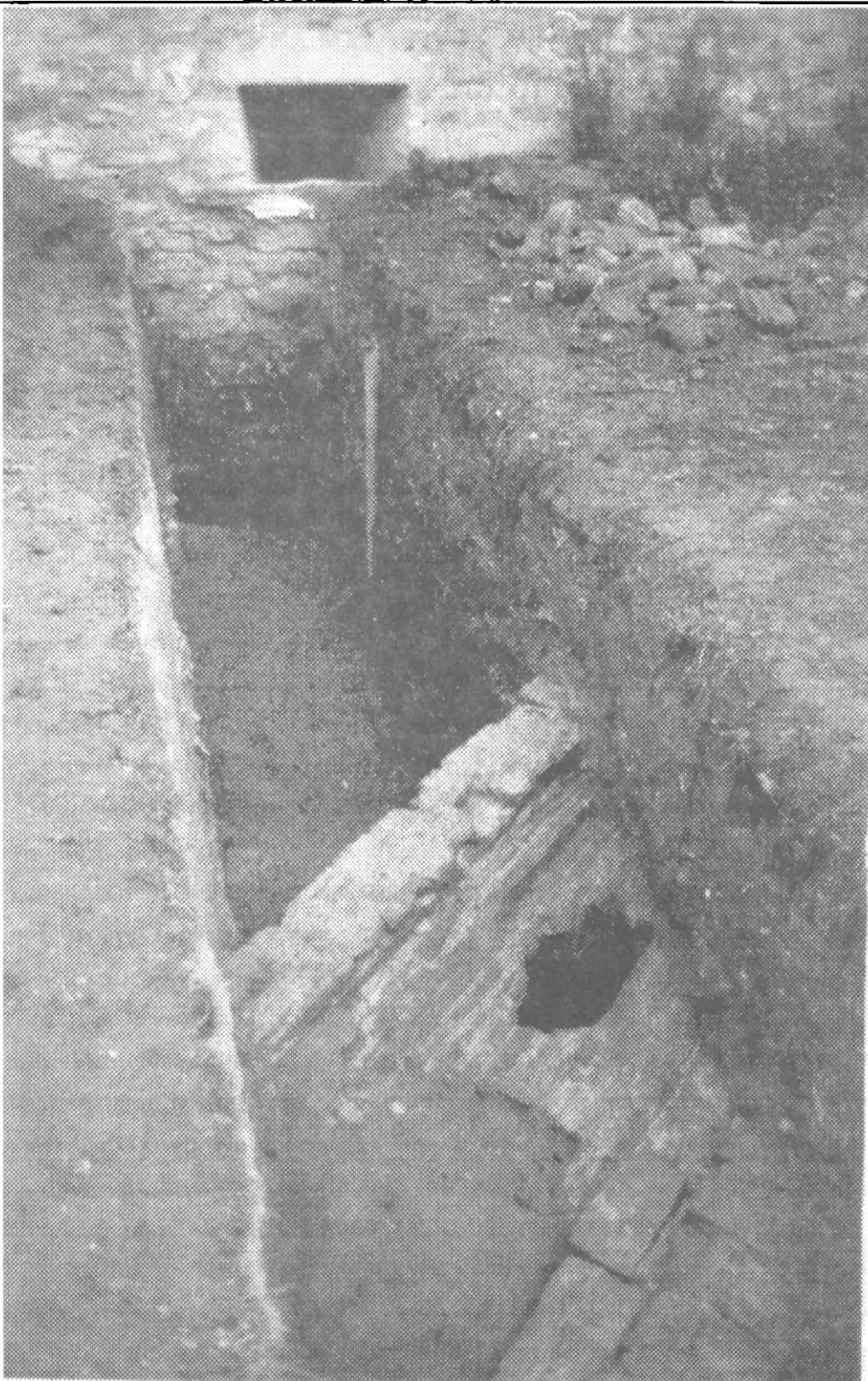
	sol vegetal		castaniu cu urme de moloz		moloz
	pământ cenușiu cu urme de moloz		castaniu amestecat cu cărămidă		
	cenușiu deschis granulos		castaniu cu moloz și cărămidă		
	castaniu cu urme de moloz		cenușiu, urme moloz și piatră		
	cenușiu pigmentat cu cărbune		cenușiu amestecat cu gălbui		
	cenușiu compact		cenușiu cu urme de moloz		
	castaniu-cenușiu cu moloz		cenușiu-gălbui, piatră moloz și cărămidă		
			cărămidă		
			piatră		

Planșa 5. Cetatea Făgăraș. Profil estic al SII, 1987.

Planșa 6. Cetatea Făgăraș, SI, 1987. Vedere dinspre est, cu profilul sudic al secțiunii; se disting fundațiile pilonilor din zidărie de piatră.

Planșa 7. Cetatea Făgăraș, SII, 1987. Vedere dinspre sud, cu canalul de zidărie.

Muzeul Național de Istorie
A
României
* Bibliotecă *